

der har gjort sig gjældende siden 1848, lavet en Biskop, hvor der før kun var en Superintendent. Med Hensyn til denne Sammensætning af Geistlige og Lægfolk tør jeg maaskee gjøre den Bemærkning, at der i hele det protestantiske Lybskland aldeles ikke gives Præster; naar man der spørger en Pastor, om han er Præst, saa siger han: Jeg er ikke katholsk. Der er ikke en eneste Præst, men de ere kun forbeholdte Norden, der lod sig saaledes lede af sine biskoppelige Medlemmer, at man gif ind paa Alt; i hele det protestantiske Lybskland anerkjendes der, som sagt, ingen Forskjel mellem Læg og Lærd, men der gives kun Superintendenter og Prædikanter, og ikke Andet. Et Medlem, jeg troer, det var den ikke geistlige Forslagsstiller (Hage), omtalte, at paa de første Synoder mødte Præster, mødte Lærerstanden, troer jeg der blev sagt, men det er aldeles feilagtigt; der er mange Medlemmer af Lærerstanden, som aldeles ikke have mødt paa disse saakaldte Synoder, Kirkeforsamlinger, Kirkeeraad, eller hvad man nu vil kalde dem. De, der mødte, vare rigtignok ikke theologiske Candidater, der vare sendte omkring i Landet, men det var Menighedsforstandere, der vare voxede ud af Menighederne og opvoxede med dem, og det behøvede slet ikke at være Lærere; der kunde være Lærere under dem, men det var ganske simpelt Forstandere. (Hage: Det var ansatte Lærere!) Det har aldrig været ansatte Lærere, de ere voxede ud af Menighederne; den One afløste den Anden, og saaledes gif det fra Slægt til Slægt. I den senere Tid er det derimod blevet Mode at lave Forstandere ved et Universitet for derpaa at udsprede dem over hele Landet, og det kalder man Menighedsforstandere; men det Billede vil den ærede Taler aldeles ikke finde, naar han læser de Skrifter, hvoraf han kunde øse Kundskab i den Retning. Geistligheden er altsaa aldeles uberettiget til som særegen Stand at tage Sæde i et saadant Kirkeeraad, idetmindste efter den Religion, som den ærede Taler har paaberaabt sig, men jeg skulde ikke være den, som bragte disse religiøse Spørgsmaal ind, hvor de ikke høre hjemme, naar ikke den ærede Taler havde indbragt dem, samt tillige den ærede Biskop, der nys nævnedet et Navn, som jeg ikke en-

skede nævnt i denne Forsamling. Naar den ærede Forslagsstiller, som hører til de meget Constitutionelle, vilde have foreslaaet Noget, som var rigtigt i hans Smag, saa skulde han istedetfor at samle de Lærde og de Læge i eet Kammer have sat de Geistlige i et og de Læge i et andet Kammer, og saaledes indført Tokammersystemet, som han saameget ynder, thi Etammersystemets Ubehvemmelighed have vi jo allerede havt mange Exempler paa. (Esfærning: Han er gaaet over til Etammersystemet i Rigsraadet). Det er han rigtignok, men han har formodentlig ogsaa der søgt det Uhyggelige deri.

Det kunde maaskee dog ikke være afveien at bemærke, at disse og andre vigtige Spørgsmaal, som virkelig i den sidste Tid paa en ret grundig Maade ere bragte i Bevægelse, maaskee kunne bidrage til, at de Geistlige gjøre Afkald paa nogle af de Indbildninger, hvori de i en lang Række Aar have levet; naar disse vare noget bortdunskede, og naar Folk var komne til at funde sig paa, hvorledes de befindte sig ligeoverfor en saadan middelalderlig Anstalt, saa kunde man maaskee roligere end nu gaae ind paa en Kirkeforsamling eller paa et Kirkeeraad. Jeg er overbevist om, at naar den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) kunde give Tid og vente nogle Aar, vilde han aldrig her see et Forslag foreligge, som satte de saakaldte Geistlige eller Præster, eller hvad nu disse urimelige Benævnelser ere, i lige Antal med de berettigede Menighedsmedlemmer, der alene burde føre Ordet i en saadan Forsamling. Forøvrigt troer jeg ikke det vil komme paa den Maade; jeg troer, det vil være heldigere, naar Forholdet udvikler sig af sig selv, men jeg anseer os ialtsald i religiøus Henseende med Hensyn til Folketirken aldeles uberettigede til nu at træffe Bestemmelser herom, og jeg troer, at vi skulle betænke os 10 Gange derpaa under Forhold som de nuværende, hvor det er aldeles tydeligt, at der er en Bevægelse i denne Retning, som maa medføre, at hele Tilstanden maa betragtes som en stor Dvergangsperiode, hvor der aldeles ikke er Tid til at slaae Saadant fast. Naar